

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI
BUXGALTERIYA HISOBI VA STATISTIKA KAFEDRASI**

**“MILLIY IQTISODIYOT BARQARORLIGINI
TA’MINLASHNING DOLZARB MASALALARI VA
HUDUDLARNI MUTANOSIB RIVOJLANTIRISHNING
USTUVOR YO‘NALISHLARI”**

**mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
25-may 2024-yil**

**Республиканская научно-практическая конференция на
тему**

**«АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ
СТАБИЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ
ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ
ПРОПОРЦИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ РЕГИНОВ»**

25 май 2024 год

“Миллий иқтисодиёт барқарорлигини таъминлашнинг долзарб масалалари ва ҳудудларни мутаносиб ривожлантиришнинг устувор йўналишлари” мавзусидаги Республика илмий-амалий конференциясининг

Дастурий кўмита таркиби:

Ф.И.О.	Илмий даражаси ва унвони	Лавозими
О.Х.Хамидов	и.ф.д., проф.	Ректор
Т.Ҳ.Расулов	ф-м.ф.доктори (DSc), проф.	Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор
Б.Н.Наврўз-Зода	и.ф.д. проф.	Маркетинг ва менежмент кафедраси профессори
А.Т.Жўраев	и.ф.н.доц.	Халқаро ҳамкорлик бўйича проректор
Д.Ш.Явмутов	и.ф.н.доц.	Иқтисодиёт ва туризм факультети декани
Н.С.Ибрагимов	и.ф.д. доц.	Туризм ва меҳмонхона хўжалиги кафедраси
А.Ж.Абдуллаев	и.ф.ф.д. (PhD), проф.	Иқтисодиёт кафедраси мудири
З.С.Нуров	и.ф.ф.д. (PhD), доц.	Таълим сифатини назорат қилиш бўлими бошлиғи

Ташкилий кўмита таркиби:

Ф.И.О.	Илмий даражаси ва унвони	Лавозими
Т.Ҳ.Расулов	ф-м.ф.доктори (DSc), проф.	Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор
Д.Ш.Явмутов	и.ф.н.доц.	Иқтисодиёт ва туризм факультети декани
Ю.У.Суннатов	и.ф.ф.д. (PhD)	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси мудири
Н.Ҳ.Кулиев	и.ф.н.доц.	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
Б.С.Исомов	и.ф.ф.д. (PhD), доц.	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
С.О.Хомидов	и.ф.ф.д. (PhD), доц.	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
А.А.Қодиров	и.ф.ф.д. (PhD)	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси в.б. доценти
М.Х.Уракова	-доцент	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти
А.У.Курбонов	-	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси ўқитувчиси
Ш.Б.Маликова	-	Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси ўқитувчиси

Масъул муҳаррир:

Б.С. Исомов, Бухгалтерия ҳисоби ва статистика кафедраси доценти

BARQARORLIK MEZONLARI ASOSIDA XIZMATLAR SIFATINI BOSHQARISH VA NAZORAT QILISHDA SHIMOL MAMLAKATLARINING TAJRIBASI

Madina Sayfullayeva¹

¹Buxoro davlat universiteti, Turizm va mehmonxona xo'jaligi kafedrası doktoranti
sayfullayevam8@gmail.com

Annotatsiya: Shvetsiya, Daniya, Norvegiya, Finlyandiya va Islandiya kabi shimol mamlakatlari barqarorlik siyosatida lider mamlakatlar sifatida xizmat ko'rsatish sohasida barqaror amaliyotni ta'minlab, turli chora-tadbirlarni amalga oshirib kelmoqda. Ushbu maqola shimol mamlakatlari misolida va ularning tajribasidan foydalangan holda barqaror rivojlanish tamoyillari asosida sifat nazorati va xizmatlarni boshqarishning o'zaro aloqasini ko'rib chiqadi. Keng qamrovli tahlil orqali ushbu maqola xizmat ko'rsatish sohasida ijobiy o'zgarishlar, yanada uzoq muddatli, barqaror va farovon kelajakka yo'l ochish uchun barqaror rivojlanish ahamiyatini xorijiy tajriba asosida tushuntiradi.

Kalit so'zlar: barqaror rivojlanish konsepsiyasi, xizmat ko'rsatish, shimol mamlakatlari, ekologik yorliq, sifat boshqaruvi.

Abstract: Nordic countries such as Sweden, Denmark, Norway, Finland and Iceland are leader countries in sustainability policy and are implementing various measures to ensure sustainable practices in the service sector. This article examines the relationship between quality control and management based on the principles of sustainable development, using the example of Nordic countries and their experience. Through a comprehensive analysis, this article explains the importance of sustainable development for positive changes in the service sector, paving the way for a more long-term, stable and prosperous future, based on foreign experience.

Keywords: sustainable development concept, service, nordic countries, Ecolabelling, quality management.

Аннотация: Страны Северной Европы, такие как Швеция, Дания, Норвегия, Финляндия и Исландия, являются странами-лидерами в политике устойчивого развития и реализуют различные меры для обеспечения устойчивой практики в сфере услуг. В данной статье рассматривается взаимосвязь между контролем качества и менеджментом, основанным на принципах устойчивого развития, на примере стран Северной Европы и их опыта. Посредством всестороннего анализа в данной статье на основе зарубежного опыта объясняется важность устойчивого развития для позитивных изменений в сфере услуг, открывающих путь к более долгосрочному, стабильному и процветающему будущему.

Ключевые слова: концепция устойчивого развития, сервис, северные страны, экомаркировка, менеджмент качества.

Kirish: Sifat nazorati va xizmatlarni boshqarish barcha korxonalar va tarmoqlarning muhim jihati hisoblanadi, chunki u bevosita mijozlar ehtiyojini qondirish, operatsion samaradorlik va umumiy samaradorlikka va firma faoliyatini yaxshilashga ta'sir ko'rsatadi. Bozorga yo'naltirilganlik, sifat amaliyoti va ishlash samaradorligi o'rtasidagi aloqalar marketing va operatsiyalarni boshqarish bo'yicha tadqiqotchilarning e'tiborini tortganligi ajablanarli emas. So'nggi yillarda ushbu jarayonlarning barchasiga barqaror rivojlanish tamoyillarini kiritish muhimligi e'tirof etilmoqda. Barqaror rivojlanish kelajak avlodlarning o'z ehtiyojlarini qondirish qobiliyatiga zarar yetkazmagan holda hozirgi kun ehtiyojlarini qondirishga intilishdir. Shu sababli, barqaror rivojlanish konsepsiyalarini sifat nazorati va xizmatlarni boshqarishga integratsiya qilish atrof-muhit, jamiyat va iqtisodiyotga salbiy ta'sirlarni minimallashtirish bilan birga uzoq muddatli muvaffaqiyatni ta'minlash uchun juda muhimdir. Shvetsiya, Daniya, Norvegiya, Finlyandiya va Islandiya kabi shimoliy mamlakatlar o'zlarining xizmat ko'rsatish sohasi sifatini ta'minlaydigan xizmat ko'rsatish modellarida yetakchilik qilmoqda. Ushbu maqola korxonalar xizmatlar sifati va boshqaruvini yaxshilash uchun barqaror rivojlanish tamoyillaridan qanday samarali foydalanishlari mumkinligini o'rganadi.

Adabiyotlar sharhi:

Xizmat ko'rsatish sohasida barqaror rivojlanish konsepsiyasi: Xizmat ko'rsatish sohasida barqaror rivojlanish iqtisodiy o'sish va farovonlikka intilish, shu bilan birga atrof-muhitga salbiy ta'sirlarni minimallashtirish, tabiiy resurslarni saqlash va ijtimoiy farovonlikni oshirishni anglatadi. Amaliy nuqtai nazardan, bu barqaror amaliyotlarni qabul qilishni va biznes strategiyalari va operatsiyalariga ekologik va ijtimoiy masalalarni integratsiyalashni o'z ichiga oladi.

Xizmat ko'rsatish sohasida ekologik barqarorlik energiya va suv sarfini, chiqindilarni ishlab chiqarishni va ifloslanishni kamaytirishni nazarda tutadi. Masalan, mehmonxonalar va dam olish maskanlari energiya tejaydigan texnologiyalarni joriy etishi, suvni tejashni rag'batlantirishi, chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlash dasturlarini qabul qilishi mumkin. Sog'liqni saqlash muassasalari xavfli materiallardan foydalanishni kamaytirishga va chiqindilarni boshqarish uchun ekologik toza amaliyotlarni joriy etishga e'tibor qaratishlari mumkin.

Xizmat ko'rsatish sohasidagi ijtimoiy barqarorlik adolatli mehnat amaliyotini targ'ib qilish, mahalliy hamjamiyatlarni qo'llab-quvvatlash, qulaylik va inklyuzivlikni ta'minlashni o'z ichiga oladi. Bunga xodimlarning farovonligini oshirish dasturlari, jamoatchilikni jalb qilish loyihalari va nogironlar uchun qulay xizmatlarni taqdim etish kabi tashabbuslar orqali erishish mumkin.

Sifat boshqaruvi va barqarorlik: sinergetik yondashuv: Xizmat ko'rsatish sohasida sifat boshqaruvi xizmatlarning doimiy ravishda mijozlar kutganidek qondirish yoki undan yuqori darajada qondirilishini ta'minlashga qaratilgan tizimli jarayonlar va amaliyotlarni o'z ichiga oladi.

Barqarorlik esa biznes faoliyatining ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy jihatlarini qamrab oladi. U korxonalaridan atrof-muhitni muhofaza qilish, ijtimoiy mas'uliyat va iqtisodiy barqarorlikni targ'ib qiluvchi amaliyotlarni qabul qilishni talab qiladi, shu bilan birga kelajak avlodlarning o'z ehtiyojlarini qondirish qobiliyatiga putur yetkazmasdan hozirgi kun ehtiyojlarini qondiradi.

Shimol mamlakatlari atrof-muhitga yetkazilgan zararni kamaytirish bilan bir vaqtda mintaqa iqtisodiyoti o'sadigan barqaror rivojlanish shakliga o'tishga ko'maklashadi. Tabiiy resurslardan foydalanish hamda uni muhofaza qilish o'rtasidagi muvozanatni topish muhimdir. Barcha sohalar, shu jumladan xizmat ko'rsatish sohasi ham, ushbu maqsadga erishish uchun ishlab chiqarish va iste'mol modellarini o'zgartirgan holda o'z hissa qo'shishi lozim.

2019-yilda, shimol mintaqasida hukumatlararo hamkorlik bo'yicha rasmiy organ, shimol davlatlari vazirliklar kengashi, shimoliy mintaqani 2030-yilgacha dunyodagi eng barqaror va integratsiyalashgan mintaqaga aylantirish bo'yicha harakatlar strategiyasini belgilab oldi. Bu 2021-2024 yillarga mo'ljallangan uzoq muddatli strategiyani qamrab olgan. Shimol mintaqasi uchun 2020-yilgi harakatlar strategiyasida belgilangan uzoq muddatli maqsadlarni amalga oshirish uchun byudjet ajratildi. 2020 yilgi harakatlar rejasi quyidagi masalalarni o'z ichiga oladi:

- ⇒ Shimol mintaqasining yashil iqtisodiyotga o'tish harakatlariga davlat-xususiy sheriklikni kuchaytirish orqali biznes hamjamiyatini yanada kengroq jalb qilish;
- ⇒ 5G, sun'iy intellekt va kompyuterlashtirilgan yechimlar kabi raqamli texnologiyalardan xavfsiz foydalanishni qo'llab-quvvatlovchi ko'proq tashabbuslarga sarmoya kiritish;
- ⇒ Shimol mintaqada o'sish va yashil iqtisodiyotga o'tish uchun harakatlantiruvchi kuch sifatida bioiqtisodiyotni mustahkamlash.

Natijalar va muhokama: 2023 yilgi Barqaror rivojlanish hisobotiga ko'ra, ro'yxatning yuqori qismida shimol mamlakatlarning aksariyati o'z mamlakatlarida SDG (Barqaror rivojlanish maqsadlari) amalga oshirish bo'yicha eng yuqori ko'rsatkichni amalga oshirishgan holda liderlik qilib kelishmoqda. Jadvalda SDG ko'rsatkichlari bo'yicha yetakchi o'ntalik haqida ma'lumot berilgan⁷⁴.

⁷⁴ Mamlakatlar o'zlarining umumiy ballari bo'yicha tartiblangan. Umumiy ball barcha 17 SDGga erishish yo'lidagi jami rivojlanish ko'rsatkichlarini ifodalaydi. Balni SDGga erishish foizi sifatida talqin qilish mumkin. 100 ball barcha SDG'larga erishilganligini ko'rsatadi.

Rank	Country	Score	Performance by SDG
1	 Finland	86.76	
2	 Sweden	85.98	
3	 Denmark	85.68	
4	 Germany	83.36	
5	 Austria	82.28	
6	 France	82.05	
7	 Norway	82.00	
8	 Czechia	81.87	
9	 Poland	81.80	
10	 Estonia	81.68	

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, eng yuqori yetakchi davlatlar Yevropa davlatlari, xususan, shimol mamlakatlardir. Shimol mamlakatlari o‘z hayotining ijtimoiy-iqtisodiy va ekologik jihatlari o‘rtasidagi muvozanatni ta‘minlab, barqaror jamiyatlar ro‘yxatida yetakchilik qilmoqda. Barqarorlik har bir sohada eng muhim masala bo‘lib, odamlarning ishonchini ta‘minlaydigan sifatni ta‘minlaydi.

Shimol davlatlari iste‘molchilari tadqiqoti 2022 ma‘lumotlariga ko‘ra, barcha shimol mamlakatlar iste‘molchilari xizmatlar va tovarlarni barqarorlikka asoslangan holda tanlaydilar. Natijalarga ko‘ra, Islandiya iste‘molchilari asosan o‘z harakatlarining atrof-muhitga ta‘siridan xovotirlanishadi. Finlandiya va Islandiya iste‘molchilari Ecolabel mahsulot yoki xizmatlarni tanlashda ularning tanlovini osonlashtirishini ta‘kidlaganlar. Ushbu so‘rovdan ko‘rinib turibdiki, shimol mamlakatlari uchun xizmatlar va mahsulotlar sifatini boshqarishda barqarorlik mezonlari juda muhimdir. Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, bunday muammolar shimol mamlakatlarida sifat boshqaruvida barqarorlik masalalari birinchi o‘rinda turishining sababi hisoblanadi.

Integratsiyalashgan yondashuv: Barqaror sifat boshqaruvi: Barqarorlik tamoyillarini xizmat ko‘rsatish sohasida sifat menejmentiga integratsiyalashuvi xizmatlar ko‘rsatishning ekologik va ijtimoiy ta‘sirini hal qilishda yaxlit yondashuvni, shu bilan birga xizmatlar sifatining eng yuqori standartlarini ta‘minlaydi. Ushbu yondashuv quyidagi asosiy tamoyillarga asoslanadi:

1. Ekologik javobgarlik:

- Ekologik toza mahsulot va xizmatlarga erishish uchun barqaror xarid amaliyotlarini qabul qilish.
- Atrof-muhitga ta‘sirni kamaytirish uchun energiya tejaydigan texnologiyalar va qayta tiklanadigan energiya manbalarini joriy etish.
- Chiqindilarni ishlab chiqarishni minimallashtirish va qayta ishlash va chiqindilarni boshqarish dasturlarini amalga oshirish.

2. Ijtimoiy javobgarlik:

- Ishchi kuchida adolatli mehnat amaliyoti, xilma-xillik va inklyuzivlikni ta‘minlash.
- Mahalliy hamjamiyat bilan hamkorlik qilish va ijtimoiy rivojlanish tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash.
- Barcha mijozlar segmentlari, shu jumladan nogironlar uchun qulay va inklyuziv xizmatlarni taqdim etish.

3. Iqtisodiy barqarorlik:

- Samarali resurslarni boshqarish va xavflarni kamaytirish strategiyalari orqali moliyaviy barqarorlik va barqarorlikni ta‘minlash.
- Salbiy ta‘sirlarni minimallashtirish bilan birga iqtisodiy qiymat yaratish uchun xizmatlar ko‘rsatishda innovatsiyalarni rag‘batlantirish.

Barqaror xizmat modellari va sifat kafolati: Shvetsiya, Daniya, Norvegiya, Finlyandiya va Islandiya kabi shimoliy mamlakatlar barqarorlik va atrof-muhitni muhofaza qilishga sodiqligi bilan lider mamlakatlardir. Ushbu mamlakatlar xizmat ko'rsatish sohasida barqaror amaliyotni ta'minlash uchun turli chora-tadbirlarni amalga oshirganlar. Shimol mamlakatlaridagi ba'zi asosiy tajriba va chora-tadbirlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. *Ekologik sertifikatlar va standartlar:* Shimol mamlakatlarda Nordic Swan Ecolabel va YI Ecolabel kabi xizmat ko'rsatish sohasida barqaror amaliyotlarni ilgari surish uchun eko-yorliqlar va sertifikatlar ishlab chiqilgan. Ushbu sertifikatlar korxonalarining barqaror ishlashi va muayyan ekologik standartlarga javob berishi uchun ko'rsatmalar beradi.

2. *Toza energiya tashabbuslari:* Shimol mamlakatlari shamol, quyosh va gidroelektr energiyasi kabi qayta tiklanadigan energiya manbalariga katta miqdorda sarmoya kiritadi. Ushbu mamlakatlardagi ko'plab xizmat ko'rsatish sanoati korxonalari uglerod izlarini kamaytirish va barqarorlikni ta'minlash uchun toza energiya tashabbuslarini qabul qilganlar.

3. *Chiqindilarni boshqarish va qayta ishlash:* Shimol mamlakatlarda qayta ishlash va chiqindilarni kamaytirishga katta e'tibor qaratilib, ilg'or chiqindilarni boshqarish tizimlari mavjud. Xizmat ko'rsatish sanoati korxonalari chiqindilarni ishlab chiqarishni minimallashtirish va samarali qayta ishlash dasturlarini amalga oshirishga da'vat etiladi.

4. *Barqaror transport:* Skandinaviya mamlakatlari barqaror transportga, jumladan, jamoat transporti, velosiped infratuzilmasi va elektr transport vositalarini qabul qilishga ustuvor ahamiyat berdi. Xizmat ko'rsatish sanoati logistika va yetkazib berish xizmatlari uchun barqaror transport imkoniyatlarini yaratdi.

5. *Iste'molchilar ta'limi va jalb qilish:* Shimol mamlakatlar iste'molchilarni barqaror amaliyotni targ'ib qilishda faol jalb qiladi. Xizmat ko'rsatish sohasi asosiy e'tiborni iste'molchilarni barqaror tanlovlar ahamiyati haqida o'rgatish, ekologik toza mahsulot va xizmatlarni taklif qilish va mas'uliyatli iste'molni rag'batlantirishga qaratdi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, shimol mamlakatlari barqaror xizmat ko'rsatish modellari asosida sifat nazorati va boshqaruv amaliyotini qanday amalga oshirishi, axloqiy, atrof-muhitga e'tiborli va innovatsion xizmatlar ko'rsatish uchun yuqori standartlarni o'rnatishi mumkinligining yaqqol misolidir. Barqarorlikni sifat boshqaruvi tizimlariga integratsiyalash siyosati, manfaatdor tomonlarni jalb qilish orqali shuningdek, uzluksiz takomillashtirishni amalga oshirish orqali korxonalarda ekologik mas'uliyat va yuqori xizmat ko'rsatish sifati yonma-yan borishi mumkinligini ko'rsatdi va bu global xizmat ko'rsatish sanoati uchun ulkan tajriba bo'ladi. Butun dunyo bo'ylab korxonalar barqarorlikka tobora ko'proq ustuvor ahamiyat berayotgan ekan, shimol mintaqadasigi tushunchalar va ilg'or tajribalar xizmat ko'rsatish sohasi uchun yanada barqaror va mas'uliyatli kelajakni shakllantirish uchun yo'l-yo'riq bo'lib xizmat qilishi mumkin.

References:

1. Bilińska-Reformat, K.; Kucharska, B.; Twardzik, M.; Dolega, L. Sustainable development concept and creation of innovative business models by retail chains. *Int. J. Retail. Distrib. Manag.* 2019, 47, 2–18
2. Flynn, B. B., Schroeder, R. G., & Sakakibara, S. (1994). A framework for quality management research and an associated measurement instrument. *Journal of Operations Management*, 11, 339–366.
3. Hendricks, K. B., & Singhal, V. R. (1997). Does implementing an effective TQM program actually improve operating performance? Empirical evidence from firms that have won quality awards. *Management Science*, 43, 1258–1274.
4. Lemak, D. J., & Reed, R. (1997). Commitment to total quality management: is there a relationship with firm performance? *Journal of Quality Management*, 2, 67–86.
5. Madina Sayfullayeva, & Umidjon Barotov. (2024). SUSTAINABLE PILGRIMAGE TOURISM: BALANCING SOCIOECONOMIC AND ENVIRONMENTAL IMPACTS (THE CASE OF BUKHARA REGION). *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И*

-
- ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 44(1), 186–194. Retrieved from <https://newjournal.org/index.php/01/article/view/13068>
6. MARIN, Lucian E. A new world: sustainability and the service sector. [online], 2013.
 7. Samson, D., & Terziovski, M. (1999). The relationship between total quality management practices and operational performance. *Journal of Operations Management*, 17, 393–409.
 8. Sayfullayeva, M. (2023). BARQAROR TURIZM-O'ZBEKISTONDAGI ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISHNING POTENSIAL KALITI. *Центр Научных Публикаций (Buxdu. Uz)*, 38(38).
 9. Sayfullayeva, M. (2023). Digitalisation And Sustainable Tourism: Enhanced Benefits. *Центр Научных Публикаций (Buxdu. Uz)*, 35(35).
 10. Sayfullayeva, M. (2023). Efficiency Of Digitalization In Promoting Sustainable Tourism In Uzbekistan. *Центр Научных Публикаций (Buxdu. Uz)*, 35(35).
 11. Sayfullayeva, M. (2023). Establishment Of Agritourism Clusters In Uzbekistan Based On The Principles Of Sustainable Tourism. *Центр Научных Публикаций (Buxdu. Uz)*, 35(35).
 12. Sayfullayeva, M. (2023). Methodology of providing a balance between environmental and economical aspects of tourism: sustainable tourism experience. *Центр Научных Публикаций (Buxdu. Uz)*, 38(38).
 13. Sayfullayeva, M. (2023). Turizmning kelajak trendi: barqaror turizmga ehtiyoj. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 38(38).
 14. Sayfullayeva, M. S. (2022). Directions for the Practice of Sustainable Tourism for Ecotourism Destinations in Uzbekistan. *American Journal of Economics and Business Management*, 5(12), 98-109.
 15. Sayfullayeva, M. S. (2023). SUSTAINABLE TOURISM ON A GLOBAL EXPERIENCE: LEADER COUNTRIES AND THEIR STRATEGY. *Journal of new century innovations*, 31(1), 108-115.

MUNDARIJA

Kirish soʻzi..... 3

I SHOʻBA. MILLIY IQTISODIYOTNING BARQARORLIGINI TAʼMINLASH, MAMLAKATDA INVESTITSIYA MUHITINI YANADA YAXSHILASH VA UNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YOʻNALISHLARI. 4

Xamidov O.X. MILLIY IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YOʻNALISHLARI..... 4

Сафиуллин Ленар Наилевич, Сахбиева Амина Ильдаровна. СПРОС НА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ УСЛУГИ В КОНТЕКСТЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА РОССИИ И УЗБЕКИСТАНА 7

Abdullayeva Sevaraxon Xasanovna, IQTISODIY BARQARORLIKNI TAʼMINLASH OMILLARI..... 10

Раджапбай Дусмуратов, ИНВЕСТИЦИЯЛАР ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШНИНГ МУҲИМ КЎРСАТКИЧЛАРИ..... 13

Тоʻxtayev Maqsud Mansurovich. OʻZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BARQAROR RIVOJLANISH JARAYONLARI..... 17

S. O. Xomidov, M. A. Tuxtayeva. INFLYATSIYA SABABLARI VA OQIBATLARI VA UNING YAIM GA TAʼSIRI 19

Suyunov Shohzod Murod oʻgʻli. OʻZBEKISTONDA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH YOʻLLARI..... 22

Isomitdinova Gulbaxor Kurbonaliyevna, MAMLAKAT BARQAROR INVESTITSION MUHITI VA JOZIBADORLIGINI VAHOLASH USULLARI 23

Суннатов Юсуф Усмонович, Юсупова Нигина Джураевна. БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ШАРОИТИДА ИНВЕСТИЦИОН ЛОЙИҲАЛАР ВА УЛАРНИ БАҲОЛАШ..... 26

Нишоновна Икболлой Иброхимовна, ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШИДА ИМПОРТ ВА ЭКСПОРТ МАСАЛАЛАРИ..... 28

Qodirov Azizjon Anvarovich. Ekoturizmning tabiiy-ekologik va ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlardagi roli..... 30

Qodirov Azizjon Anvarovich. Mamlakatimizda ekoturistik mahsulotlarni diversifikatsiya qilish yoʻllari va usullari..... 34

Malikova Sh. B., Eshbekov Murodjon Uktamovich. YASHIL IQTISODIYOT VA YASHIL INFRATUZILMA-IQLIM OʻZGARISHI BILAN BOGʻLIQ MUAMMOLARNI YUMSHATISHDA..... 37

Sultanova Munisa Akramovna, Xoʻjanazarov Dilshod Farxodovich. BIO IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA DORIVOR OʻSIMLIK LARNI AHAMIYATI 42

Roʻziyev Shuxrat Sharifboyevich. HUDUDLARDA XIZMAT KOʻRSATISH KORXONALARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING MOHIYATI VA MAZMUNI 45

Abdullayeva Sevaraxon Xasanovna, IQTISODIY BARQARORLIKNI TAʼMINLASH OMILLARI..... 49

II SHOʻBA. HUDUDLARNI MUTANOSIB RIVOJLANTIRISH VA ULARNING ICHKI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USTUVOR YOʻNALISHLARI..... 52

Xamroyev X.R. MUZEY TURIZMINING OʻZIGA XOSLIGI..... 52

Hojiyev Talʼat Toshpoʻlatovich. IQTISODIY HUDUDLARNI MUTANOSIB RIVOJLANTIRISH JARAYONIDA KLASTERLARNING AHAMIYATI 56

Юлдашев Камол Шарифович. ТРЕНД САМОСТОЯТЕЛЬНЫЙ ТУРИЗМ КАК СПОСОБ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В РЕГИОНЕ УЗБЕКИСТАНА 59

Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich. HUDUDLARNI MUTANOSIB BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASH IMKONIYATLARI	62
Kuliyev N.X., Xaitov S.S. IQTISODIYOTDA TURIZM SOHASINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI	68
Saidqulova F.F. INNOVATSION FAOLLIK VA TURIZMNING MUSTAQIL SOHA SIFATIDA RIVOJLANISHI	70
Fozilov Hayotbek Raximovich, SOG'LIQNI SAQLASH SOHASIDA XARAJATLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI.....	72
Уракова Махсад Хакимовна., Саидов Баходир Рузиевич. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ	75
Mamajonova Gulasal Oribjon qizi, ISHLAB CHIQRISH QUVVATLARIDAN FOYDALANISHNI OQILONA TASHKIL ETISH.....	77

III SHO'BA. HUDUDLARDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TASHKIL QILISH VA XUSUSIY SEKTORNING ROLINI YANADA OSHIRISHNING DOLZARB MASALALARI

Abdullaeva Nazokat Amrulloevna. THE IMPORTANCE OF ONLINE INSURANCE TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF THE INSURANCE MARKET	80
Saidova Mavludaxon Jumaboevna. MINTAQALARDA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	84
Kurbonova Shaxrinov Avazxonovna, TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TASHKIL QILISHDA ASOSIY VOSITALARNING ROLI	87
Raxmatov Jahongir Shuxratovich. XUSUSIY TADBIRKORLIKNI TASHKILY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISHDA YO'LLARI.....	89
Istamkhuj Olimovich Davronov. REGULATIONS FOR ASSESSING THE LEVEL OF SERVICE AND COMPETITIVENESS OF HOTELS.....	92
Истамхўжа Олимович Давронов, Тошев Шерзод Шароф ўғли. МЕХМОХОНА САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ МУАММОЛАРИ ВА ЙЎНАЛИШЛАРИ	95
Alimova Shaxnoza Oktyamovna. WELLNESS TURIZMI SOG'LIK TURIZM SUB KATEGORIYASI SIFATIDA	97
Axmatova Moxigul Ergashovna. TURIZM SEKTORINI RIVOJLANTIRISHDA INTERMODAL TRANSPORTNING ROLI.....	100
Radjabov Odil Olimovich. EFFICIENT WAYS OF USING PUBLIC RELATIONS TOOLS IN TOURISM.....	103
Qudbiyev Nodir Tohirovich, XUSUSIY SEKTORNING RIVOJLANISHIDA IJARA MUNOSABATLARINI O'RNI.....	106
Kabilova Nigina Shukhratovna. Improving the efficiency of the regional service sector based on the development of human potential	108

IV SHO'BA. IQTISODIYOTNING YETAKCHI TARMOQLARIDA YUQORI IQTISODIY O'SISH SUR'ATLARINI TA'MINLASH VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Yavmutov Dilshod Shoimardonkulovich. QISHLOQ XO'JALIGIDA "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISHNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	112
Kurpayanidi Konstantin Ivanovich. DYNAMICS OF SMALL BUSINESS: TRANSFORMATION OF UZBEKISTAN'S EXPORTS	115
Мирзо Орипов. САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ (ПОЛИГРАФИК КОРХОНА МИСОЛИДА).....	117
Begimqulov Javohirbek Jo'raqul o'g'li. TURIZM – MAMLAKATDA YUQORI IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH TARMOG'I SIFATIDA.....	121

Taylakova Dilafro'z Baymamatovna. QISHLOQ JOYLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINING RIVOJLANISHDAGI O'RNI	124
Malikova SH.B. XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY ANAMIYATI.....	128
Tuxtaev Umiddjon Shuxratovich. Ўзбекистонда туризм индустрияси рақобатбардошлигини оширишнинг ҳуқуқий-институционал асослари	132
Nazirova Maftuna Salimovna. KORPORATIV BOSHQARUVNING O'ZBEK MODELI	138
Namidov Saidjon Komilovich. Turistik destinatsiyalar mohiyatiga yondashuvlar va turistik destinatsiyalar shakllanishining nazariy-uslubiy jihatlari	141
Raxmatov Jahongir Shuxratovich. KORXONA MARKETING TAHLILINI TASHKIL ETISHDA MONTE-KARLO SIMULYATSIYASI MODELINING AFZALLIKLARI	146
Нишнонова Икболлой Иброхимовна, ИҚТИСОДИЙ ЎСИШИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЖАРАЁНИДА ИМПОРТ ВА ЭКСПОРТНИНГ АҲАМИЯТИ	149

V SHO'BA. RESPUBLIKADA MOLIYA VA BANK TIZIMINI

TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI..... 153

Шоҳазамий Ш.Ш., Суннатов Ю.У. Развитие теоретической основы финансово-кредитной системы – один из важных факторов совершенствования методологии и определения приоритетов её развития	153
Уракова Махсад Хакимовна, Вахидов Р.С. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ФИНАНСОВО-БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИХ УСТРАНЕНИЯ	156
Sunnatov Y.U., Murodova Madinabonu. XODIMLAR BILAN MEHNAT HAQI HISOBINING ANALITIK VA SINTETIK HISOB I	159
Sunnatov Yu.U., Rajabova M.SH. O'ZBEKISTONDA MAHSULOT ISHLAB CHIQRISHDA BEVOSITA XARAJATLARNI HISOBGA OLIHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF YO'LLARI	161
Sunnatov Yu.U., Jamilova E.V. ASOSIY VOSITALARNI HISOBGA OLIH METODOLOGIYASIDAGI MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI.....	163
Абдуллаева Назокат. КАПИТАЛ БОЗОРИДА СУБЕПЕН ҚАРЗЛАР.....	166
Sa'dullayeva Sayyora Nasillo qizi. TIJORAT BANKLARI BALANSI VA AKTIVLARINING TARKIBIY TAHLILI (MIKROKREDITBANK MISOLIDA)	171
Sa'dullayeva Sayyora Nasillo qizi. Tijorat bank balansi, daromadlari, xarajatlari va foydasining tematik tahlili	175
Sotvoldiyev Nurmuhammad Nematjonovich, TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI BANKLAR TOMONIDAN KREDITLASH BO 'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI.....	177
Razzoqov Nozim Abdiroziqovich. BANK MARKETINGINING MAZMUNI VA MOHIYATIGA DOIR NAZARIY YONDASHUVLAR.....	179
Isomov B.S., Sayfiddinova Z.SH., Sanoqulova N.SH. MEHMONXONALAR BUXGALTERIYA BALANSINING AKTIVLARI VA PASSIVLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIGI VA XUSUSIYATLARI	182
Ablazov Nurillo Xusanboyevich, Xusanov Rashidbek Sharof o'g'li. QURILISH KORXONALARIDA TOVAR MODDIY ZAHIRALAR HISOBINI YURITISH	184
Ibragimova Zarema Zokirovna, BOSHQARUV HISOB I VA TAHLILI AXBOROT BAZALARINI TAKOMILLASHTIRISH	187
Мухаммаджонова Дурдона Адашбой қизи, БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИНИ АВТОМАТЛАШТИРИШ САМАРАЛИ ИҚТИСОДИЙ БОШҚАРУВ УЧУН АСОС	189
Rasulova Shaxnoza Xatamovna, XARAJATLARI HISOBINI AVTOMATLASHTIRISHNING ANAMIYATI.....	191
Begimqulov Javohirbek Jo'raqul o'g'li, Qozoqboyev Abdumajid Abduvali o'g'li, MOLIYA BOZORI VA RAQAMLI IQTISODIYOTDA BANK INFRATUZILMASINI O'RNI.....	193

Davlatova Gulnora Muhammedjanovna, Abdullayeva Sitorabonu Xasanjon qizi, HAMKORLIK TIZIMI BARQAROR RIVOJLANISHNING ASOSI	195
Kuzibayev Umid Maxsitaliyevich, ICHKI AUDITNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	198
Чориева Муножот Ғайбулла қизи. ТИЖОРАТ БАНҚЛАРИНИНГ ВАЛЮТА ОПЕРАЦИЯЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ	200
Axmadaliyeva Zebo Abduxalimovna. XALQARO STANDARTLARGA KO'RA BIOLOGIK AKTIVLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI.	204
Malikova Sh.B., Yuldasheva Nilufar. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarda xaridor va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblarni amalga oshirishning me'yoriy-huquqiy asoslari.....	206
Latipova Nargiza, Salimova Shaxzoda. Korxonalarda tayyor mahsulot (ish va xizmatlar) va boshqa aktivlarni sotish hisobi.	209
Yusupova Nigina, Muzaffarov Javohir. UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINING NAZARIY ASOSLARI	212

VI SHO'BA. AHOLINING IJTIMOIIY HIMOIYAGA MUHTOJ TOIFALARINI MODDIY QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH VA ULARNING DOIMIY DAROMAD MANBALARINI SHAKLLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI 216

Исмоилжонов Восижон Жамшид угли, Мамаджанов Шохрухбек Мухиддинович, Курпаяниди Константин Иванович. ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ МАТЕРИАЛЬНОЙ ПОДДЕРЖКИ СОЦИАЛЬНО УЯЗВИМЫХ КАТЕГОРИЙ НАСЕЛЕНИЯ И ФОРМИРОВАНИЯ ИХ ПОСТОЯННЫХ ИСТОЧНИКОВ ДОХОДА	216
Akhrorova Nilufar Uktamovna. STUDENT TOURISM AND ITS IMPACT ON LOCAL ECONOMIES.....	219
Madina Sayfullayeva. Barqarorlik mezonlari asosida xizmatlar sifatini boshqarish va nazorat qilishda shimol mamlakatlarning tajribasi	221

VII SHO'BA. RESPUBLIKADA RAQAMLI IQTISODIYOT VA SUN'IY INTELEKTNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI VA USTUVOR YO'NALISHLARI 226

Tashpulatova Muniraxon Maxmudovna. INNOVATSIYALARDA XAVFLARNI BOSHQARISHNING AHAMIYATI VA SUN'IY INTELEKTNI RIVOJLANTIRISHDA INSON RESURSLARINING O'RNI	226
Кудбиев Давлатбай, РАҚАМЛИ ТРАНСФОРМАЦИЯНИНГ ИҚТISODIЁТГА ТАЪСИРИ	228
Urakova M.X., Ubaytova M.J. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari, ularning O'zbekiston milliy standartlari bilan o'zaro bog'liqligi	231
Fozilov Hayotbek Raximovich, Yusupova Nigoraxon Bahromjon qizi, O'ZBEKISTON MILLIY STATISTIKA TIZIMINING AYRIM MUAMMOLARI: TAHLIL VA TAVSIYALAR	235
Taylakova Dilafro'z Baymamatovna. QISHLOQ JOYLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINING AHOLI BANDLIGI MUAMMOLARINI BARTARAF ETISHDAGI VAZIFALARI	238
Taylakova Dilafro'z Baymamatovna. QISHLOQ JOYLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINING RIVOJLANISHDAGI O'RNI	241
Захирова Г.М. ХИЗМАТЛАР СОҶАСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР	244
Ғулмонов Шохназар. УЙ ХЎЖАЛИГИ СЕКТОРИ ИҚТISODIЙ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ ХОРИЖ ТАЖРИБАЛАРИ ВА УЛАРДАН ЎЗБЕКISTONДА САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	248

Toxirov Javlon Raximovich. BUXORO VILOYATINING TURIZM KONTENTINI TAYYORLASHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	254
Nafasov Mirzomurod Muxamadovich. TA'LIMDA RAQAMLI TRANSFORMATSİYANI AMALGA OSHIRISH TAMOYILLARI	257
Ismoilova Maxtoboy Said qizi. MILLIY IQTISODIYOT BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI REYTING KO'RSATKICHLARINI BAHOLASHNING XORIJ TAJRIBALARI	261